

We worked on the first issue of *Pharmacotherapy in Psychiatry and Neurology* in 2015 in a wider editorial committee, whose new members I would like to greet warmly and invite to effective cooperation. This issue contains six review papers, all of them published in two language versions, including three on pharmacotherapy in neurology and three – in psychiatry.

The first article is devoted to new opportunities of multiple sclerosis treatment; the first author of the paper is Agnieszka Morel from the Łódź University. Among innovative therapies of multiple sclerosis, the injection therapy deserves a special attention (Interferon β , glatiramer acetate, natalizumab). This therapy results in the modulation of the immunological system. It aims at the reduction of inflammation centres and of the frequency of the disease relapses; also, it delays the disease progress. The most important oral medicaments of the first choice include teriflunomide and dimethyl fumarate, while of the second choice – fingolimod. Other promising treatment methods include the application of stem cells and plasters. Owing to the pharmacological profiling, treatment can be selected individually for a given patient. Cryotherapy can additionally support the pharmacotherapy and improve the overall functioning of the patient.

The next article is also focused on the multiple sclerosis treatment. It was delivered by the Second Department of Neurology, Institute of Psychiatry and Neurology (Łukasz Smoliński et al.) The use of glucocorticosteroids in multiple sclerosis relapses improves the clinical condition of patients, although it does not affect long-term recovery. The most frequent adverse reactions of glucocorticosteroids include gastrointestinal tract disorders

as well as mood and sleep disorders. Hyperglycaemia, infections, high blood pressure, oedema, cardiac arrhythmia or vein thrombosis are rare occurrences. While using glucocorticosteroids, particular attention is to be devoted to patients with the increased risk of adverse effects, i.e. using non-steroidal inflammatory drugs, warfarin, anti-epileptic drugs and other drugs metabolised by isoenzymes of cytochrome P450, patients with diabetes, glaucoma and pregnant women. The prevalence of adverse drug reaction may depend on the preparation form.

Maria Rutkowska and Wojciech Słupski of Wrocław Medical University discuss the interdependencies between the cholesterol metabolism and the occurrence of neurodegenerative diseases and the mechanisms of the statins effect on the central nervous system. On the basis of the latest literature, the article presents data related to the opportunities of applying statins in the Alzheimer's disease, Parkinson's disease and in multiple sclerosis. The majority of research so far reveals that statins can mitigate the risk of Alzheimer's disease occurrence. With respect to the Parkinson's disease, the results are not clear; however, the applicability of statins in the multiple sclerosis treatment requires confirmation in further clinical tests.

The first of the papers on psychiatry is devoted to the application of new-generation injectable long-acting antipsychotic drugs. The first author is Professor Marek Jarema from IPiN. The paper discusses therapeutic indications for the application of four second-generation injectable long-acting anti-psychotic medications, i.e. aripiprazole, olanzapine, paliperidone and risperidone. It also presents the principles of initiation and

continuation of treatment, dosage and potential drug interactions as well as the availability of these drugs in Poland.

Two further papers come from the Department of Adult Psychiatry, the University of Medical Sciences in Poznań. The first one, whose authors are Piotr Joachimiak and Jan Jaracz, is devoted to the issue of driving in bipolar affective disorder, which requires continuous treatment with normothymic drugs. Potential problems arising from the pharmacotherapy include the possibility of cognitive function deterioration, which can hinder driving, operation of machines or work at heights. Psychiatrists are often faced with questions about driving while using the above drugs. Many patients have driver's license and, notwithstanding the drug therapy, want to use their cars. International guidelines, such as ICADTS or DRUID, may be helpful. The article presents results of selected research, current medical recommendations and legal regulations connected with the driving safety while using normothymic drugs.

The authors of the article devoted to the effect of lithium on haematopoietic system are Ewa Ferensztajn-Rochowiak and Janusz Rybakowski. The most important lithium effects pertain to the increase in the quantities of neutrophil granulocytes and the modification of their function, the increase in the quantities of thrombocytes, including patients with thrombocytopenia

after chemotherapy and radiotherapy, the mitigation of the quantities of T lymphocytes, the increase in the quantities of natural killer cells and the increase in the immunoglobulin production rate. The effect of lithium on blood cells translates to its application in treatment of haematological disorders, in particular innate and acquired neutropenia, such as idiopathic, postinfectious and iatrogenic, the latter ones caused by clozapine, carbamazepine, cyclophosphamide, vinblastine and radiotherapy. Furthermore, lithium improves leukocyte parameters in patients treated for cancer diseases.

The editor-in-chief of the journal would also like to share good news of being awarded the Lifetime Achievement Award in Biological Psychiatry by the World Federation of Societies of Biological Psychiatry (WFSBP), which will be handed in during the forthcoming World Congress of Biological Psychiatry in Athens on 14 June.

I wish you a pleasant reading of our journal and strongly encourage Polish psychiatrists, neurologists and pharmacologists to submit research, review and casuistic papers on pharmacological therapies in psychiatry and neurology. The papers should be submitted via the editorial system available at the journal website at: <http://fpn.ipin.edu.pl>.

Professor Janusz Rybakowski

Pierwszy numer „Farmakoterapii w Psychiatrii i Neurologii” z roku 2015 rozpoczynamy w poszerzonym Komitecie redakcyjnym, którego nowych członków chciałbym serdecznie powitać i zaprosić do owocnej współpracy. Obecny zeszyt zawiera sześć prac poglądowych, wszystkie publikowane w wersji dwujęzycznej, w tym trzy dotyczące farmakoterapii w neurologii i trzy w psychiatrii.

Otwiera go artykuł na temat nowych możliwości leczenia stwardnienia rozsianego (SM), którego pierwszą autorką jest Agnieszka Morel z Uniwersytetu Łódzkiego. Wśród nowatorskich terapii SM na szczególną uwagę zasługuje terapia iniekcyjna (interferon β , octan glatirameru, natalizumab), powodująca modulację układu immunologicznego, mająca na celu redukcję ognisk zapalnych, jak również zmniejszanie częstości rzutów choroby i opóźnianie jej postępu. Najważniejszymi dostępnymi lekami I rzutu w SM są: teriflunomid, fumaran dimetylu, zaś II rzutu – fingolimod. Za obiecującą metodę leczenia uważa się też zastosowanie komórek macierzystych oraz plastrów. Przez profilowanie farmakogenetyczne można dobrać leki w sposób indywidualny do danego pacjenta. Natomiast krioterapia może wspomagać farmakoterapię oraz poprawiać funkcjonowanie chorego.

Kolejny artykuł również dotyczy terapii stwardnienia rozsianego i pochodzi z II Kliniki Neurologicznej Instytutu Psychiatrii i Neurologii (Łukasz Smoliński i wsp.). Stosowanie glikokortykosteroidów w rzutach SM poprawia stan kliniczny pacjentów, ale nie ma wpływu na odległe rokowanie. Najczęstsze działania niepożądane glikokortykosteroidów to objawy ze strony przewodu pokarmowego oraz zaburzenia nastroju i snu. Hiperlikemia, zakażenia, nadciśnienie, obrzęki, zaburzenia rytmu serca, zakrzepica żylna występują rzadko. Stosując glikokortykosteroidy, szczególną uwagę należy zwrócić na pacjentów, u których występuje większe ryzyko działań niepożądanych, tj. stosujących niesteroidowe leki przeciwzapalne, warfarynę, leki przeciwspadaczkowe oraz inne leki metabolizowane przez izoenzymy cytochromu P450, pacjentów z cukrzycą, nadciśnieniem, jaskrą, a także kobiety w ciąży. Częstość występowania działań niepożądanych może zależeć od formy preparatu.

Maria Rutkowska i Wojciech Słupski z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu omawiają związek pomiędzy metabolizmem cholesterolu a występowaniem chorób neurodegeneracyjnych oraz mechanizmy działania ośrodkowego statyn. Na podstawie przeglądu najnowszego piśmiennictwa przedstawiono dane

dotyczące możliwości zastosowania statyn w chorobie Alzheimera, Parkinsona i w stwardnieniu rozsianym. Większość dotychczasowych badań wskazuje, że statyny mogą zmniejszać ryzyko wystąpienia choroby Alzheimera. W odniesieniu do choroby Parkinsona wyniki nie są jednoznaczne, natomiast przydatność statyn w terapii stwardnienia rozsianego wymaga potwierdzenia w dalszych badaniach klinicznych.

Prace dotyczące psychiatrii rozpoczyna artykuł na temat stosowania leków przeciwpsychotycznych nowej generacji o przedłużonym działaniu, którego pierwszym autorem jest prof. Marek Jarema z IPiN. Omówiono wskazania i przeciwwskazania do stosowania czterech leków przeciwpsychotycznych II generacji o przedłużonym działaniu: aripiprazolu, olanzapiny, paliperidonu i risperidonu. Przedstawiono również zasady rozpoczynania i kontynuowania leczenia, dawkowanie oraz potencjalne interakcje lekowe, jak również zwrócono uwagę na dostępność tych leków w Polsce.

Dwie kolejne prace pochodzą z Kliniki Psychiatrii Dorosłych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. Pierwsza, autorstwa Piotra Joachimiaka i Jana Jaracza, dotyczy zagadnienia prowadzenia pojazdów w chorobie afektywnej dwubiegunowej (ChAD), która wymaga stałego leczenia lekami normotymicznymi. Wśród możliwych problemów powstających na skutek farmakoterapii zwraca uwagę możliwość pogorszenia funkcji poznawczych, co może utrudniać prowadzenie pojazdu, obsługę maszyn czy pracę na wysokości. Lekarze psychiatrzy najczęściej spotykają się z wątpliwościami dotyczącymi kierowania pojazdami podczas stosowania leków. Spora część chorych posiada prawo jazdy i niezależnie od farmakoterapii chce korzystać z samochodu. Z pomocą mogą przyjść wytyczne międzynarodowe, takie jak ICADTS oraz DRUID. W artykule przedstawiono wyniki niektórych badań, aktualne zalecenia medyczne i regulacje prawne związane

z bezpieczeństwem prowadzenia pojazdu podczas stosowania leków normotymicznych.

Autorami artykułu na temat wpływu litu na układ krwiotwórczy są Ewa Ferensztajn i Janusz Rybakowski. Najistotniejsze działania litu dotyczą wzrostu liczby granulocytów obojętnochłonnych oraz modyfikacji ich funkcji, zwiększenia liczby płytek krwi, także u osób z trombocytopenią po chemioterapii i radioterapii, zmniejszenia liczby limfocytów T, zwiększenia aktywności komórek NK oraz nasilenia produkcji immunoglobulin. Wpływ litu na komórki krwi przekłada się na jego zastosowanie w leczeniu zaburzeń hematologicznych, szczególnie neutropenii wrodzonych i nabytych, m.in. idiopatycznych, poinfekcyjnych i jatrogennych, tych ostatnich spowodowanych kłozapiną, karbamazepiną, cyklofosfamidem, winblastyną oraz radioterapią. Lit poprawia też parametry leukocytów u pacjentów leczonych z powodu chorób nowotworowych.

Redaktor naczelny pisma chciałby podzielić się miłą wiadomością, ponieważ otrzymał prestiżową nagrodę Lifetime Achievement Award in Biological Psychiatry przyznaną przez World Federation of Societies of Biological Psychiatry (WFSBP), która to nagroda zostanie wręczona w trakcie najbliższego Światowego Kongresu Psychiatrii Biologicznej w Atenach w dniu 14 czerwca.

Życzę przyjemnej lektury kolejnego numeru naszego pisma i gorąco zachęcam polskich psychiatrów, neurologów i farmakologów do nadsyłania artykułów eksperymentalnych, poglądowych i kazuistycznych dotyczących terapii farmakologicznej w psychiatrii i neurologii. Nadsyłane prace należy umieszczać w panelu redakcyjnym dostępnym na stronie internetowej pisma <http://fpn.ipin.edu.pl>.

Prof. dr hab. n. med. Janusz Rybakowski

